

Подопригора О. В., студентка
Федорова Ю. Г., канд. філол. наук, доц.
Маріупольський державний університет

КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ СЕМАНТИКИ ДІЕСЛІВ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Грамаічно дієслово є найскладнішою частиною мови. Перш за все, воно виконує центральну роль в реалізації предикації – зв'язку між ситуацією у висловлюванні і реальністю. Дієслово має властивість вербальності – здатність позначати процес, що розвивається в часі. Це значення притаманне не тільки дієсловам, що позначають процеси, а й тим, які позначають стан, форми існування, оцінки і т. д. [1, с. 356].

Великий внесок у дослідження питань цілісності лексико-семантичної системи російської та української мови внесли такі лінгвісти, як В. В. Виноградов, Л. В. Щерба, Ю. Д. Апресян, Л. М. Васильєв, Е. В. Кузнєцова, З. Д. Попова, М. В. Нікітін, І. А. Стернін, І. В. Кобозєва, Е. В. Падучєва і ін. Аналогічні дослідження на матеріалі англійської мови велися У. Чейфом, Ч. Філмором, Р. Лангакером, Р. Джакендорффом, Б. Левінім, У. Куком [1, с. 333].

Ю. Д. Апресян у своїй семантичній класифікації розділяє дієслова на дві великі групи: «механічні» (до якої відносяться фізичні процеси, зміни, дії) і «експерієнціальні» (інформаційні). Дієслова експерієнціальної семантики відносяться до внутрішній сфері людини, володіють складною структурою і включають цілу ієрархію відчуттів, а також емоційні, перцептивні, ментальні, фізіологічні стани [1, с. 89].

Незважаючи на варіативність підходів до семантичної класифікації дієслів, в більшості робіт в якості основної лексико-грамаічної і семантичної групи виділяється група дієслів дії, і це можна вважати справедливим, так як дієслово має категоріальне значення процесу. Так, в роботі О. В. Фурєра «Семантика дієслів дії і їх дериватів в лінгвокогнітивному аспекті» виділяються 3 категорії дієслів: 1) креативні (дієслова творення); 2) деструктивні (дієслова руйнування); 3) трансформативні дієслова дії (дієслова каузації зміни об'єкта) [2, с. 76].

Що стосується сучасної англійської мови, то в науці не існує загальноприйнятої семантичної класифікації дієслів даної мови. Разом з тим можна говорити про те, що теоретичним обґрунтуванням такої класифікації є теорія валентності, пов'язана з синтаксичною концепцією Л.Тєньєра, який розглядав дієслово як потенційну синтагму [2, с. 64].

У. Чейф вважає, що дієслово в реченні займає центральне місце, і виділяє наступні типи дієслів: дієслова стану, процесу (Break «ламатися»; dry «сушитися»), дії (play «грати»; build «будувати») і

дієслова суміжного підтипу, тобто дії-стану (dry «сушити»; tighten «стискати») [3, с. 134].

Б. Левін в своїй роботі «Англійські класи дієслів» представляє класифікацію, в основі якої лежить кореляція між семантикою дієслів і їх синтаксичними функціями. У даній класифікації дієслова поділяються на класи на основі загальних компонентів значень, що виділяються у лексем. Різні значення лексеми являють собою окрему лексичну одиницю, що дозволяє відносити подібні дієслова до різних семантичних груп. Автор виділяє 57 груп дієслів, наприклад дієслова видалення об'єкта, створення і зміни об'єкта, приміщення об'єкта, соціальної взаємодії (спілкування, зустрічі, торгівлі), приготування їжі, руху, вистежування, появи, погодних умов і ін. [3, с. 162].

Література

1. Апресян Ю. Д. Исследования по семантике и лексикографии. М.: Эксмо, 2011. 688 с.
2. Уфимцева А. А. Об особенностях семантики глагольных лексем английского языка. М.: Наука, 1976. 152 с.
3. Lyons J. Semantics. Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1978. Vol. 2. 897 p.